

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/237/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114219721
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 11. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2114219721.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a sudkýň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v právnej veci žalobcov: 1. H. S., narodený X.X.XXXX, bytom F. XX, C., 2. L. H., narodený X.X.XXXX, bytom T. V. XXXX/XX, C., 3. O. N., narodený XX.X.XXXX, bytom F. XXX/XX, C., všetci žalobcovia právne zastúpení: JUDr. Alexander Kuchárik, advokát, so sídlom ul. J. Hollého 11, Levice, proti žalovanému: Mgr. A. F., narodený X.XX.XXXX, bytom A. XXXX/XX, C., právne zastúpený: JUDr. Ľudovít Mráz, advokát, so sídlom Bajzova 4, Bratislava, o zaplatenie 18.559,20 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 11C/91/2014-158 zo dňa 12.5.2016, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie r u š í a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a rozhodnutie o trovách konania si vyhradil na samostatné uznesenie do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 123, § 126, § 451 ods. 1, ods. 2, § 456, § 458 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, § 151 ods. 1, ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku.

3. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že v konaní nebolo preukázané, že by žalovaný bol v konaní pasívne vecne legitimovaným, nakoľko nebolo preukázané, že by uvedený pozemok užíval v rozhodnom období, za ktoré si žalobcovia uplatňujú vydanie bezdôvodného obohatenia, a že by tak na jeho strane mohlo prísť k bezdôvodnému obohateniu. Žalobcami tvrdené užívanie pozemku žalovaným v období od 6/2012 do 7/2015 nebolo preukázané žiadnym dôkazom. Hoci by aj bolo preukázané, že na strane žalobcov prišlo k majetkovej ujme (tým, že pozemok napr. nedali do prenájmu, a tým sa ich majetok nezväčšil), na záver o vzniku bezdôvodného obohatenia na strane žalovaného to nepostačuje, nakoľko neužívanie pozemku žalobcami neznamena automaticky užívanie pozemku žalovaným. Z výpovede svedkyne S. N. nemal súd za preukázané, že to bol práve žalovaný, kto v rozhodnom období predmetný pozemok užíval, práve naopak, z uvedenej výpovede vyplýva, že pozemok užívala najmä svedkyňa a jej syn H., ktorí však nie sú žalovanými v tomto konaní. Z výpovede žalobcu 3. zasa vyplynulo, že pozemok v jeho vlastníctve, by mala užívať tretia osoba, a to na základe dohody s H. N.. S prihliadnutím na svedecké výpovede súd prvej inštancie dospel k záveru, že pozemok parc. č. 2770/2 v k. ú. C. užívali iné osoby, nie však žalovaný, preto sa majetok žalovaného nemohol zväčšiť na úkor majetku žalobcov, a nemohlo tak na jeho strane vzniknúť bezdôvodné obohatenie. Pokiaľ ide o žalobcami namietané rozpory vo výpovedi žalovaného ohľadom užívania/neužívania okolitých pozemkov a rozpory vo výpovedi žalovaného a svedka H. N. ohľadom vlastníctva unimobunky a vozidla, tieto rozpory nie sú spôsobilým dôkazom o užívaní predmetného pozemku parc. č. 2770/2 žalovaným. Pokiaľ ide o unimobunku, svedeckou výpoveďou svedkyne S. N. bolo preukázané, že svedkyňa používa unimobunku

ako špajzu, resp. ako odkladací priestor, pričom dôkaz o niečom inom žalobcami produkovaný nebol. V prípade motorového vozidla nebolo preukázané, že na pozemku parkoval motorové vozidlá práve žalovaný, keď podľa technického preukazu bol žalovaný vedený ako držiteľ vozidla EČ - HC 193AM len do 19.12.2010, pričom podanie oznámenia zo strany S. N. ohľadom prepisu vozidla bez ďalšieho nie je dôkazom opaku a iné dôkazy predložené ani navrhnuté neboli. Ak však žalobcovia žiadajú vydať od žalovaného bezdôvodné obohatenie, ktoré mal získať tým, že pozemok užíval bez toho, aby bol za takého užívanie povinný platiť odplatu, musia skutočnosť užívania pozemku žalovaným hodnoverne preukázať.

4. Ak žalobcovia opierali nárok o vydanie bezdôvodného obohatenia o skutočnosť, že žalovaný pozemok ohradil spolu s okolitými pozemkami, čo má vyplývať z oznámenia drobnej stavby zo dňa 26.04.2007, uvedené nie je samo o sebe postačujúcim dôkazom. Oplotenie pozemku nie je možné stotožňovať s užívaním pozemku, pričom na domoženie sa vstupu na pozemok a užívania pozemku slúži iný procesný prostriedok, resp. žaloba, keď zároveň žaloba na vydanie veci má pred žalobou na vydanie bezdôvodného obohatenia prednosť. Navyše, nebolo v konaní ani preukázané, že by žalovaný po ohradení pozemku bránil žalobcom vo vstupe na pozemok, keď z výpovede žalobcu 3. naopak vyplýva, že vo veľkej prednej bráne je vytvorená malá bránka v šírke 90 cm, ktorou chodievala na návštevu k matke - svedkyňi S. N.. Nakoľko byt svedkyne sa nachádza v rámci ohradeného areálu, v ktorom sa nachádza aj pozemok parc. č. 2770/2, pričom vstup do areálu je možný cez bránku, vyplýva z toho, že žalobcom nebolo zabránené v prístupe na pozemok parc. č. 2770/2 a nie je možné uzavrieť, že niekto (a už vôbec nie žalovaný) dosiahol postavenie detentora veci s výlučným prístupom k nehnuteľnosti pre svoju potrebu a s odopretím prístupu žalovaným k nehnuteľnosti.

5. Ďalej súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobcovia 1., 2. ani neuviedli, aké mali zábery s pozemkom počas rozhodného obdobia v čase, keď boli jeho podielovými spoluvlastníkmi, pričom sa v tom čase ani nedomáhali vypratania pozemku. Žalobca 3. síce tvrdil, že mal a má záujem na pozemku podnikáť, avšak nepreukázal reálny úmysel podnikáť, keď nie je ani držiteľom živnostenského oprávnenia.

6. Za vyššie uvedenej dôkaznej situácie súd prvej inštancie musel konštatovať, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno tvrdenia, že žalovaný v období od júna 2012 do júla 2015 predmetný pozemok užíval a tým získaval majetkový prospech, čo je základným predpokladom vzniku bezdôvodného obohatenia na jeho strane. Tiež nepreukázali, že by im bolo v prístupe na pozemok bránené, keď tento je dostupný cez bránku pre peších. Súd prvej inštancie potom dospel k záveru, že medzi účastníkmi konania (stranami) vzťah z bezdôvodného obohatenia nevznikol, pretože žalovaný neužívaním sporného pozemku bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcov (ako jeho vlastníkov) získať nemohol. Nakoľko pre úspešnosť žaloby o vydanie bezdôvodného obohatenia je nevyhnutné preukázať aj samotné užívanie veci, nie len takúto skutočnosť tvrdiť, pričom žalobcovia túto skutočnosť v konaní nepreukázali, neunesli teda dôkazné bremeno svojho tvrdenia, preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.

7. Súd prvej inštancie si rozhodnutie o trovách konania vyhradil samostatnému uzneseniu do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, keďže účastník (strana) má lehotu na vyčíslenie trov konania tri pracovné dni od vyhlásenia rozhodnutia, pričom z dôvodu odročenia pojednávania za účelom vyhlásenia rozsudku uvedená lehota ešte neuplynula, ako aj z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania (strán) a väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní.

8. Proti uvedenému rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu podali odvolanie žalobcovia prostredníctvom ich právneho zástupcu z dôvodu, že rozsudok súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a na základe predložených dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Domáhali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Uviedli, že žalobcovia jednoznačne a hodnoverným spôsobom listinnými dôkazmi preukázali, že žalovaný bol od 1.2.2007 vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území C. parc. č. 2766/4 - zastavané plochy, o výmere 386 m², parc. č. 2770/6 - ostatné plochy, o výmere 765 m², a to až do 21.1.2015, keď ich darovacou zmluvou previedol na H. N.. Žalobcovia hodnovernými listinnými dôkazmi preukázali, že žalovaný v roku 2007 realizoval oplotenie celého areálu vrátane pozemku č. 2770/2, ktorý bol vo vlastníctve žalobcov 1., 2. a toho času je vo vlastníctve žalobcu 3.. Žalobcovia hodnovernými listinnými dôkazmi preukázali, že to bol žalovaný, ktorý v roku 2009 realizoval v ohradenom areály stavbu vrátnice, z ktorej boli nakoniec vytvorené 2 samostatné bytové jednotky a že drobná stavba „oplotenie bariérové a murované“

realizované žalovaným je neoprávnenou stavbou, ktorou znemožnil využívať pozemok žalobcom 1. až 3.. Bolo jednoznačne preukázané, že žalovaný mal odstavené nákladné auto na parc. č. 2770/2, ktoré podvodným spôsobom dal dňa 20.12.2010 prepísať na starú matku S. N., ktorá nielenže nemá vodičský preukaz, ale do tohto súdneho konania ani nevedela, že tak žalovaný urobil. Žalovaný ako výlučný vlastník okolitých pozemkov nachádzajúcich sa okolo parc. č. 2770/2 vybudovaním oplotenia sa stal detentorom aj pozemku parc. č. 2770/2, a preto došlo na jeho strane k obohateniu. Právny názor súdu prvej inštancie, že žalobcom nebolo zabránené v prístupe na pozemok parc. č. 2770/2 sa nezakladá na pravde, nakoľko od bráničky 90 cm mal zo žalobcov kľúč od svojej matky len žalobca 3., rozhodne nie žalobca 1., 2.. Tvrdenia žalovaného a ním navrhnutého svedka H. N. sú účelové, nepravdivé a plné rozporov. Ďalšie právne názory súdu prvej inštancie sú absurdné a nesprávne. Na vznik záväzkového právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia sa preto nevyžaduje existencia zavinenia, ani existencia protiprávneho úkonu, nejde o zodpovednostný vzťah, ale záväzkový vzťah vzniknutý zo zákona.

9. Žalovaný odvolací návrh nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcov sa písomne nevyjadril.

10. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase podania odvolania, aktuálne § 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase podania odvolania, aktuálne § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávnenou osobou - účastníkom (§ 201 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase podania odvolania, aktuálne § 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase podania odvolania, aktuálne § 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase podania odvolania, aktuálne § 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolatelia v odvolaní použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 písm. d), písm. f) Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase podania odvolania, ktoré majú ekvivalent v § 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. a), b) Civilného sporového poriadku) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

12. Predmetom konania je nárok žalobcov na zaplatenie bezdôvodného obohatenia. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobcov je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a či právne správne posúdil ich nárok.

13. Žalobcovia sa pôvodnou žalobou zo dňa 16.6.2014 doručenou súdu dňa 23.7.2014 domáhali uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť im istinu v sume 17.582,40 eur, úrok z omeškania vo výške 5,50 % ročne zo sumy 17.582,40 eur od 23.4.2014 do zaplatenia s tým, že plnením voči jednému zo žalobcov zaniká v rozsahu plnenia povinnosť voči ostatným žalobcom.

14. Z obsahu spisu bolo zistené, že v priebehu konania na súde prvej inštancie žalobcovia podaním zo dňa 2.7.2015 doručeným súdu dňa 7.7.2015 (strana č. I. 61 spisu) upravili petit žaloby a žiadali, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1. istinu vo výške 5.128,20 eur, žalobcovi 2. istinu vo výške 5.128,20 eur a žalobcovi 3. istinu vo výške 8.302,80 eur. Z obsahu podania je tak zrejmé, že žalobcovia namiesto pôvodnej požiadavky na zaplatenie sumy 17.582,40 eur s príslušenstvom (úrok z omeškania), žiadali od žalovaného žalobca 1. zaplatenie sumy 5.128,20 eur, žalobca 2. zaplatenie sumy 5.128,20 eur a žalobca 3. zaplatenie sumy 8.302,80 eur. Ďalej nezotrvali na žalobe v časti požiadavky na plnenie tak, že plnením voči jednému zo žalobcov zaniká v rozsahu plnenia povinnosť voči ostatným

žalobcom, keďže sa domáhali už len plnenia deleného vo vzťahu ku každému zo žalobcov zvlášť, čo je menej, ako pôvodná požiadavka na plnenie formulovaná v žalobe, teda zobrali žalobu v uvedenej časti späť. Rovnako žalobcovia nezotrvali na požiadavke zaplatenia príslušenstva z pôvodne uplatnenej istiny, teda zobrali žalobu späť v časti o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,50 % ročne zo sumy 17.582,40 eur od 23.4.2014 do zaplatenia. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 11C/91/2014-62 zo dňa 10.7.2015 vo výroku I. pripustil zmenu návrhu v znení: „Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi v I. rade istinu vo výške 5.128,20 Eur a to do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi v II. rade istinu vo výške 5.128,20 Eur a to do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi v III. rade istinu vo výške 8.302,80 Eur a to do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia. Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľom v I. až III. rade trovy konania a trovy právneho zastúpenia do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia v zmysle vyčíslenia v zákonnej lehote.“, vo výroku II. zastavil konanie v časti úroku z omeškania vo výške 5,50 % ročne zo sumy 17.582,40 eura od 23.04.2014 do zaplatenia.

15. Na pojednávaní dňa 21.4.2016 žalobcovia prostredníctvom právneho zástupcu ústne do zápisnice o pojednávaní uviedli, že žiadajú, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 1. istinu vo výške 5.128,20 eur s 5,25 % ročným úrokom z omeškania od 24.3.2014 do zaplatenia, žalobcovi 2. istinu vo výške 5.128,20 eur s 5,25 % ročným úrokom z omeškania od 24.3.2014 do zaplatenia, žalobcovi 3. istinu vo výške 4.884 eur s 5,05 % ročným úrokom z omeškania od 24.3.2014 do zaplatenia (rub strany č. I. 150 spisu). Znamená to, že žalobcovia okrem istiny (v znení petitu v zmysle jeho zmeny pripustenej uznesením súdu prvej inštancie č. k. 11C/91/2014-62 zo dňa 10.7.2015) žiadali o priznanie i úroku z omeškania, teda žiadali viac o úrok z omeškania, a žalobca 3. žiadal o zaplatenie istiny už len v sume 4.884 eur a nie istiny v sume 8.302,80 eur, teda žiadal menej o sumu 3.418,80 eur.

16. Podľa ustanovenia § 96 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase konania pred súdom prvej inštancie navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví (1). Súd konanie nezastaví, ak odporca so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí; v takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní (2). Nesúhlas odporcu so späťvzatím návrhu nie je účinný, ak dôjde k späťvzatiu návrhu skôr, než sa začalo pojednávanie, alebo ak ide o späťvzatie návrhu na rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. V takomto prípade súd rozhodne o zastavení konania do 30 dní od späťvzatiu návrhu (3).

17. Späťvzatie žaloby je dispozitívny procesný úkon žalobcu, z obsahu ktorého jednoznačne vyplýva, že na prejednaní svojho nároku celkom alebo v určenej časti nemá záujem a je uzročený s tým, že o jeho žalobe alebo časti jeho žaloby nebude súdom meritórne rozhodnuté. Práve žalobca totiž rozhoduje o existencii sporu a je na jeho vôli, či podá žalobu a či aj v priebehu konania bude mať záujem na ďalšom vedení sporu a v akom rozsahu, a to pokiaľ ide o subjekty na strane žalovaného ako i rozsah žalovaného nároku. So žalobou je oprávnený disponovať jedine žalobca. Súd je viazaný dispozičnými úkonmi žalobcu. Pretože späťvzatie žaloby môže byť v rozpore s oprávnenými záujmami žalovaného v sporovom konaní na dokončenie konania meritórnym rozhodnutím o veci, majú ostatné strany zásadne právo vyjadriť nesúhlas s týmto žalobcovým procesným úkonom za podmienok stanovených zákonom. Ak takýto úkon žalobca urobí a sú splnené procesné podmienky na žalobcom uplatnený postup, je povinnosťou súdu rozhodnutie žalobcu rešpektovať. Žalobcovia v prejednávaní veci prejavili svoju vôľu ďalej neuplatňovať svoj nárok na plnenie tak, že plnením voči jednému zo žalobcov zaniká v rozsahu plnenia povinnosť voči ostatným žalobcom a žalobca 3. prejavil svoju vôľu neuplatňovať už z istiny sumu 3.418,80 eur, preto vzali žalobu v tejto časti späť. O týchto čiastočných späťvzatiach žaloby nebolo doposiaľ súdom prvej inštancie rozhodnuté.

18. Podľa ustanovenia § 95 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase konania pred súdom prvej inštancie navrhovateľ môže za konania so súhlasom súdu meniť návrh na začatie konania. Zmenený návrh treba ostatným účastníkom doručiť do vlastných rúk, pokiaľ neboli prítomní na pojednávaní, na ktorom došlo k zmene (1). Súd nepripustí zmenu návrhu, ak by výsledky doterajšieho konania nemohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu. Súd nepripustí zmenu návrhu ani v prípade, ak by na konanie o zmenenom návrhu bol vecne príslušný iný súd. V takom prípade pokračuje súd v konaní o pôvodnom návrhu po právoplatnosti uznesenia (2). O zmene návrhu súd rozhodne spravidla na pojednávaní, na ktorom bola zmena navrhnutá. Ak to nie je možné, súd rozhodne do 15 dní od odročenia

pojednávania. O zmene návrhu mimo pojednávania súd rozhodne do 60 dní od podania návrhu na zmenu návrhu (3).

19. Z dispozičnej zásady ovládajúcej civilné sporové konanie (do 30.6.2016 občianskeho súdne konanie) tiež vyplýva, že žalobu môže meniť výlučne žalobca, ktorý podal žalobu, príp. urobil v prebiehajúcom konaní určitý návrh spojený s požiadavkou, aby o ňom súd rozhodol. Žalovaný môže zmeniť len vzájomnú žalobu, lebo v konaní o nej má právne postavenie žalobcu. Zmena žaloby je podaním vo veci samej, k zmene žaloby môže dôjsť kedykoľvek za konania, dokiaľ nebolo vyhlásené (vydané) rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Pretože zmena žaloby nemôže byť v rozpore so zásadou hospodárnosti konania, stanoví sa, že k tomuto procesnému úkonu je potrebný súhlas súdu a že súd môže pripustiť zmenu žaloby len vtedy, ak sú splnené stanovené predpoklady. O návrhu na zmenu žaloby rozhoduje súd uznesením, proti ktorému odvolanie nie je prípustné. Výrok súdneho rozhodnutia musí byť formulovaný jasne, stručne, výstižne a predovšetkým zrozumiteľne, teda v prípade pripustenia zmeny žaloby musí obsahovať zmenenú žalobu, konkrétne jej petit, ktorým je súd pri rozhodovaní viazaný. Úpravu žaloby žalobcami urobenú na pojednávaní dňa 21.4.2016 treba považovať za zmenu žalobnej žiadosti, t. j. petitu žaloby, ktorá spočíva v zmene kvantitatívnej stránky žaloby, keďže žalobcovia s poukazom na rovnaký (doteraz tvrdený) skutkový stav požadujú niečo iné než pôvodne, a to v časti príslušenstva uplatnenej istiny pohľadávky (úroku z omeškania), celkovo potom žiadajú priznať viac, než žiadali po zmene žaloby a čiastočnom zastavení uznesením súdu prvej inštancie č. k. 11C/91/2014-62 zo dňa 10.7.2015, a to vzhľadom na uplatnenie úroku z omeškania z istiny požadovanej každým zo žalobcov, ktorá vzhľadom na žiadosť priznať i úrok z omeškania v konečnom dôsledku spôsobuje zmenu žaloby jej rozšírením (t. j. žalobcovia celkovo žiadajú viac). O tejto zmene žaloby súdom prvej inštancie však nebolo doposiaľ rozhodnuté.

20. Dokiaľ súd nerozhodne o čiastočnom späťvzati žaloby a o uplatnenej zmene žaloby, nemôže pokračovať v konaní o pôvodnej žalobe. Pokiaľ súd prvej inštancie takýmto zákonom predpísaným spôsobom v danej veci nepostupoval, porušil tým procesné normy a dopustil sa väd konania, ktoré mali napokon za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

21. Odvolací súd je pri preskúmaní odvolaním napadnutého rozhodnutia zásadne viazaný uplatneným rozsahom a dôvodmi odvolania, vyplýva z toho mimo iného to, že pri preskúmaní správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie môže prihliadať len k tým dôvodom, ktoré odvolateľ v odvolaní označil, nie je viazaný rozsahom odvolania len v prípadoch uvedených v § 379 písm. a), b), c) Civilného sporového poriadku (nejde o daný prípad), pričom však vždy musí prihliadnuť k vadám týkajúcich sa procesných podmienok, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

22. Podľa § 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené.

23. Z citovaného ustanovenia procesného predpisu potom vyplýva, že odvolací súd musí z úradnej povinnosti skúmať vady konania pred súdom prvej inštancie, ktoré sa týkajú procesných podmienok. Odvolací súd prihliada na tieto vady, aj keď odvolateľom neboli uplatnené. Takéto vady musia byť vždy v bezprostrednom vzťahu k možnosti nesprávnosti výsledku konania. Kedy o takúto procesnú vadu ide, je vecou posúdenia konkrétneho prípadu. Preskúvacia činnosť odvolacieho súdu tak v sebe zahŕňa nielen skúmanie správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, ale aj postupu súdu z hľadiska procesnoprávných predpisov.

24. Pod odňatím možnosti konať pred súdom sa v zmysle konštantnej súdnej judikatúry rozumie taký chybný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi (aktuálne strane) znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok (aktuálne Civilný sporový poriadok) priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov (viď napr. II. ÚS 102/04 zo dňa 14.4.2004, 5Cdo 102/01 zo dňa 27.9.2001, 5Cdo 93/00 zo dňa 25.10.2000). Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi, a tým odňal strane jej procesné práva. Takýmto vadným postupom je bezpochyby aj nerozhodnutie o čiastočnom späťvzati žaloby uznesením podľa ustanovenia § 96 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase konania pred súdom prvej inštancie a rovnako nevyslovenie sa súdom prvej inštancie k prípustnosti zmeny žaloby uznesením podľa § 95 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase

konania pred súdom prvej inštancie. Ak potom súd prvej inštancie konal a rozhodol o žalobe bez toho, aby rozhodol o čiastočných späťvzatiach a navrhovanej zmene žaloby postupom popísaným odvolacím súdom vyššie, dopustil sa takého procesného pochybenia, ktoré malo za následok odňatie možnosti konať pred súdom.

25. Preto pokiaľ súd prvej inštancie zamietol žalobu, pričom sa dôsledne neriadil príslušnými zákonnými ustanoveniami a zákonným spôsobom nepostupoval podľa ustanovení § 95 a § 96 Občianskeho súdneho poriadku účinného v čase konania pred súdom prvej inštancie, týmto nesprávnym procesným postupom v dôsledku nesplnenia procesných podmienok zaťažil konanie vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.6.2016, aktuálne § 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

26. S poukazom na vyššie uvedené potom odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie s použitím ustanovenia § 389 ods. 1 písm. a), b) Civilného sporového poriadku zrušil v celom rozsahu, vrátane závislého výroku o náhrade trov, a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

27. Povinnosťou súdu prvej inštancie, ktorý je pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku), bude opätovne vec prejednať za stavu dodržania postupu opísaného vyššie, v ktorom odstráni procesné pochybenie (ktorého nedostatok spôsobil aj nutnosť zrušenia jeho rozsudku, a to už podľa aktuálne účinného Civilného sporového poriadku (Zmena žaloby - § 139 a nasl., Späťvzatie žaloby - § 144 a nasl.), teda rozhodne o čiastočných späťvzatiach žaloby a o zmene žaloby), následne znova posúdiť žalobou uplatnený nárok vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania, ktoré je treba vyhodnotiť v súlade s ustanovením § 191 Civilného sporového poriadku a potom vo veci znova rozhodnúť, pričom rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

28. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).